

2019KO **MUGARIK GABE** TXOSTENA

MUGARIK GABE
www.mugarikgabe.org

Garapenerako Lankidetzza GKEa den Mugarik Gabetik herrien arteko globala eta interdependiente den garapenean sinisten dugu. Gure lana, emakume, gizon eta herrialde desberdinen artekoa zein datozen belaunaldientzat iraunkorra izango den giza garapen integrala lortu nahian, tokia-tokiko hasten dugu mugetik haratago zabalduz.

ARABA

"Itziar" Elkarteen Etxea - Zalburu Plaza z/g
01003 Vitoria-Gasteiz
945 277 385 – araba@mugarikgabe.org

BIZKAIA

Vicente Garamendi auzunea 5, behea
48006 Bilbo
94 415 43 07 – bilbao@mugarikgabe.org

GIPUZKOA

Katalina Elizegi 46, behea, 4.atea
20009 Donostia
943 445 977 – gipuzkoa@mugarikgabe.org

www.mugarikgabe.org

Mugarik Gabe

@mugarikgabe

Aitortu-EzKomertziala-LanEratorririkGabe 4.0 Internazionalela (CC BY-NC-ND 4.0) Dokumentu hau Creative Commons lizentzian dago. Edukia libreki zabaltzea, kopiazea eta birbanatzea baimentzen da edozein bitarteko edo formatutan, beti ere, egileasuna aitortzen bada. Ezin da erabili xede komertzialarekin, nahastu edo eraldatu egiten bada edo materiala oinarri hartuta sortu egiten bada, ezin da eraldatutako materialik hedatu, ezin da lizentziak baimentzen duena legalki burutzea mugatzen duen neurri teknologikorik edo legeko akaberarik erabili.

Lizentzia osatua: http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.es_

2019KO MUGARIK GABE TXOSTENA

MUGARIK GABE
www.mugarikgabe.org

LATINOAMERIKA 2019. ERREPASOA

Azkenaldian, bereziki 2019an, berrikuspen kritikoak areagotu dira Latinoamerika bizitzen ari den momentuari buruz. Horrela, ziklo progresista deritzonaren amaierari buruz eztabaidatu da; herrialde batzuetako lorpenak agortzeari buruz, eta horrek eragindako nolabaiteko frustrazioari buruz. Batez ere azken urtean, egiaztatu da ordura arteko eraldaketen norabide aldatetako fasean sartzen ari ginela, eta horrek esku-bideak, demokrazia eta askatasunak galtzea ekarriko zuela. Fase honetan, elite politiko eta ekonomiko nagusiek, hain zuzen ere kontzeptu politiko horietaz jabetu direnek, berriro ere ortodoxia neoliberalera itzultzeko espazioak irabazten zituzten. Horrek, zalantzarik gabe, benetako larritasun existentziala sortu du gehiengo handiengan, eta baita azken urteotan beren bizi-baldintzak hobetzen zirela ikusi duten kolektiboengan ere; izan ere, beren eskubide indibidual eta kolektiboak areagotu, aitortu eta, batez ere, eskubideon erabilera hobetu egin dela ikusi dute.

Ikuspegi ilun horietan eragina dute, batetik, estatu kolpeek, kolpe bigun deitzeagatik ere azken finean kolpeak izan baitira, eta bestetik, kontinenteko herrialde gehienetan oligarkien hauteskunde-aukerak eta aukera faktikoak berrindartu izanak. Estatu kolpeei dagokienez, Bolivian ikusi bezala, jada ez ziren bigunak; aitzitik, iragan mendean bizitako kolpe gogorragoak gogorarazten zizkiguten, argi eta garbi. Hala erakusten zigun polizia militarren zuzeneko esku hartzeak eta errepresio itzelak (36 hildako, ehunka zauritu eta atxilotu, erbeste-ratuak, errefuxiatu politikoak berriro, etab.). Bestalde, neoliberalismotik sekula irten gabeko herrialdeei (Er-dialdeko Amerika, Txile, Peru, Kolonbia) beste batzuk

gehitu zitzaizkien; Argentina, Ekuador eta Brasil, besteak beste, sistema horretara argi eta garbi itzultzen ari ziren. Bitartean, oraindik eraldaketa sozialen bidean mantentzen ziren gainerako herrialdeetan, areagotzen ari zen tokiko zein nazioarte mailako jazarpena.

Horrela, ukaezina da eskuinaren eta ultraeskuinaren politikak finkatzearen ondorioz pertsonen eskubideak, natura, demokrazia eta askatasunak kaltetu direla. Latinoamerika neoliberalismoaren laborategi handia izan zen XX. mendearen azken hamarkadetan, eta politika horien itzulera ikusten ari gara. Gainera, ekuazioari gehitu behar diogu ultraeskuineko erregimenek daukaten klase-mendekua (Brasil, Guatemala, Bolivia), baita lortutako aurrerapen guztiak azkar ezabatzeko determinazioa ere, prozesu horiek lurperatzeko. Lurraldeen espoliozioa eta suntsipena (Amazonia, aire zabaleko meategiak, baso ustiapena eta enpresa hidroelektrikoak...) eta eskubideen murrizketa (sozialak, laboralak, politikoak...) areagotu egiten ditu oligarkien eta transnazionalen nagusitasunak; ustiapen basatiaren erre-zeta zaharrak inposatzen dituzte, beren emaitzak eta, batez ere, etekin-tasak edozein preziotan handitzeko.

Hala ere, 2019arekin batera bukatzen ari den hamarkadaren ikuspegi globalagoa eta sakonagoa egiten badugu, ikus dezakegu argilun asko egon arren, azken 12 hila-betetan bestelakoak ere egon direla Latinoamerikako egoeran. 2019an itxaropenezko urratsak egon dira ere, gizarte mugimenduen susperraldia kasu, Ekuador, Txile eta Kolonbiako jendarteak eraldatu ditzaketen indar gisa.

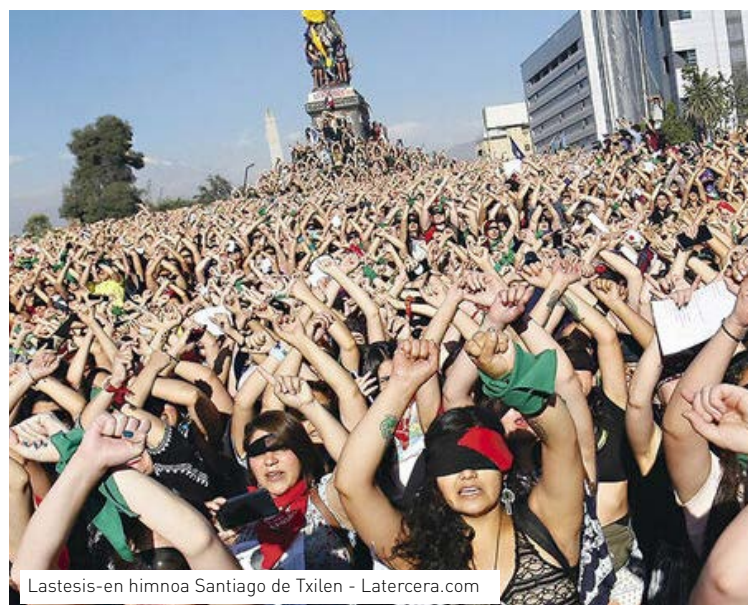
Egia da egoera ez dela pozgarria, kolpeak gogorrak izan direla eta kontinente aitzindaria dela, oraindik ere, desberdintasunen arrakala areagotzen. Hala ere, amaitu berri den urtearen berrirakurketatik abiatuta, ulertzen dugu Latinoamerikak kontinente bizia, iradokitzailea eta funtsezkoa izaten jarraitzen duela alternatiben eraikuntzan, eta baldintza politiko, sozial, ekonomiko eta kulturalak hobetzeko borroketan. Eta hain zuzen, horiek dira gehiengo handiei iritsi behar zaizkien borroak, behingoz eraldatzeko bidegabekeria sozialak, ingurumenaren suntsiketa, egoera patriarkalak eta matxistak eta herrien eskubideen urraketa etengabeak. Izan ere, Europa zaharrean askatasunak murrizteko prozesu betean daude eta ultraeskuinaren gorakada nabarmena da, arrazismo, matxismo eta faxismoaren zama gehituta, baina Amerikan, antzeko prozesuei galga jartzen ari zaie, eta jendarte benetan demokratiko eta bidezkoak eraikitze alternatibak ehuntzen jarraitzen ari dira.

"Marcha das margaridas" Brasilen

Greba orokorra azaroan, Kolonbian.

Lastesis-en himnoa Santiago de Txilen - Latercera.com

2019ko errepasso xume eta labur batek, Haitin, Guatemalan, Ekuadorren, Txilen eta Kolonbian neoliberalismoaren eta ustelkeriaren aurkako hilabeteetako borroka aitortzera garamatza. Horri esker, hobeto ulertu ditzakegu mugimendu feministek kontinentean egiten dituzten eskaerak, matxismoen eta patriarkatuen mendeetako egiturak zalantzan jartzen baitituzte. Horrek agerian uzten digu herri indigenek nortasuna, duintasuna eta lurraldeak defendatzeko duten kemena, espoliatzen dituzten transnazionalen eta ikusezin bihurtu nahi dituzten gobernuen aurrean (Guatemala, Brasil, Bolivia, Kolonia). Auzoetan, komunitateetan, hirietan eta herrietan bizirik dauden antolakunde eta mugimen-

du sozial ugari ikusten ditugu, zeintzuek lortu egiten duten, protesta sozialaren eta/edo hauteskunde-protestaren bidez, egonkortasun neoliberalaren (Txile, Ekuador, Argentina) ustezko oasi batzuk zalantzan jartzea edo are suntsitzea.

Hori da Latinoamerikako egoera 2020ko lehenengo asteetan. 2019ari amaiera emateko, bizi izandakoari begiratu behar zaio, baina, horrez gain, atek ireki behar zaizkio justizia soziala, benetako demokrazia eta guziontzako benetako askatasunak dituen etorkizunari, "beti nagusi diren eliteen" murrizketarik gabe.

Urriko protestak Ekuadorren - Carlos Garcia Rawlins / Reuters

ESTATU KOLPEA BOLIVIAN

Evo Morales presidenteak ia 14 urtez agindu ostean, Boliviak lorpen garrantzitsuak erdietsi ditu alderdi sozial, ekonomiko, politiko eta kulturalen, nazioarteko erakunde nagusiek aitortuak. Duintasuna, eskubideak eta ongizate handiagoa itzuli dizkie milioika pertsonari, batez ere klase xumeeneko indigena eta nekazariei.

Hala ere, 2019ko azken hilabeteak tragikoak eta etsigarriak izan dira gehiengo handi horientzat. Azaroaren 10ean, oposizioko eskuinak armadaren eta poliziaren babesarekin egindako estatu-kolpearen ondoren, Evo Morales presidenteari hauteskunde-iruzurra (frogatu gabea) leporatu zioten; ondorioz, ez zen onartu urriaren 20ko hauteskundeetako lehen itzulian lortu zuen garaipena. Azkenik, armadak presionatuta eta oposizioko taldeek piztutako indarkeriari amaiera emateko eta bake soziala lortzeko helburuarekin, Moralesek karguari uko egingo ziola iragarri zuen.

Hala eta guztiz ere, indigenen eta sektore herritarren aurka oposizioko taldeek egindako arpilatzeak, mehatxuak, indarkeria eta umiliazioak areagotu egin ziren, kolpearen aurkako protesta sozialetan polizia eta armadaren neurrigabeko errepresio armatuarekin batera. Errepresio bortitzaren eta sarraskien ondorioz (Sacaba eta Senkatakoak, esaterako), 36 hildako, 700 bala zauritu baino gehiago eta 1400 atxilotu inguru egon ziren.

Morales eta bere gobernuaren zati bat, lehenik, Mexikon errefuxiatu behar izan ziren euren bizitza babesteko. Gaur egun Argentinan erbesteratuta daude. Bestalde, Janine Añez oposizioko burua presidente izendatu zuen bere burua, eta armadak berehala onartu zuen. De facto gobernuak presidentea aukeratzeko hauteskundeak deitu ditu 2020ko maiatzaren 3rako, baina bere kezka nagusia azken urteetako aldaketa prozesuaren aurrerapen guztiak desmuntatzea da.

Estatu-kolpe orotan bezala, gobernuaren informazioa ez-kutatzeak eta zentsura mediatikorako estrategia gauzatzen ari da herrialde osoan, eta horretarako kazetariak jazarri eta mehatxatzen, jatorrizko herrien irratiak suntsitzen, aldekoak ez diren komunikabide publikoak, pribatuak eta herrikoiak ixten, komunikatzaile herrikoiak jazartzen eta estatuko hedabideak manipulatzeko ari da.

Protestak La Pazen. 2019ko azaroa.

Estatu-kolpearekin, herrialdeko oligarkiek eta ultraeskuinak neoliberalismoaren itzulera lortu nahi dute; baliabide naturalen estatu industrializazioa geldiarazi; oligarkiak eta transnazionalak aberastea errazteko, enpresa estrategikoak eta baliabide naturalak pribatizatu (litio estrategikoaren ustiapena, adibidez); politika sozialekin amaitu; eta indigenekiko arrazismoa, mendetasuna eta ustiapena piztu.

Zalantzarik gabe, egoera horren ondorioz, hainbat markadako atzerakada egongo da eskubide indibidual eta kolektiboen arloan, eta baita herrien burujabetzari dagokionean ere. Hala ere, indigenen eta nekazarien mugimendu sozialak, jokoan dagoenaz ohartuta, batuta daude eta beren nortasuna, duintasuna eta eskubideak defendatzen jarraitzeko prest daude. Espero dugu 2020. urtean urratutako eskubideak berreskuratuko direla, demokrazia barne, baita herrien burujabetza ere, Boliviako aldaketa prozesuari berriro ekiteko eta gehiengo handien bizi-baldintzak hobetzeko.

Estatu kolpea gaitzetsi egin zuten pertsona eta kolektibo askok. 2019ko azaroa.

14 URTEKO LORPENAK

Hidrokarburoak
eta enpresa
estrategikoak
nazionalizatzea.

Estatu plurina-
zionalaren
konstituzio
politiko berria.

Hazkunde ekonomikoa
(ia %5 urtean,
Hego Amerikako
herrialdeen
batezbestekoaren
bikoitza baino
gehiago).

Pobrezia (%60tik
%34ra) eta
muturreko
pobrezia
(%38tik %15era)
murriztea.

Haurren lana
%80 murriztea
eskola-deser-
tzioa saihestuta,
haurren desnu-
trizioa murriztea
(%32tik %16ra).

Langabezia
erdira murriztea,
gutxieneko
soldata %500
igotzea (440 Bo
izartetik, 2.122 Bo
izatera).

Erdiko klasea
areagotzea
(2005ean baino 3
milioi gehiago).

Organo legegile
modernoak
eta parekideak
emakume eta
gizonen artean.

Emakume lur-
jabeak (%9tik
%45era).

Azpiegitura
berriak
(errepideak,
trenak,
teleferikoa),
160.000
etxebizitza
sozial berri.

FEMINISMO SAILA

M8-ko mobilizazioa Bilbon. 2019ko martxoa.

HEZKUNTZA

Memoria Eraikiz

2018-2019 ikasturtean, proposamen artistiko hori Amurrión, Portugaleten, Donostian, Gasteizen, Bilbon, Basaurin eta Plentzian egon da, 18 egunez. Esan deza-kegu oso harrera ona izan duela; hausnarketa garrantzitsuak eman ditu eta herritarrek aktibatu dituzten indarkeria matxisten aurrean. Herritarrengana iritsi da, eta ez ditu axolagabe utzi ez parte hartzaileak, ezta kalean paseatzean karpa ikusi eta interesa erakutsi dutenak ere. Zalantzarik gabe, zirrara eragiten du indarkeria matxistei buruzko karpa bat edozein herritako erdigu- nean egoteak.

Gainera, erakunde publikoek, zeintzuekin lan espezi- fikoa egin den parte hartu dezaten, aitortu egin dute proposamenak duen balioa, indarkeria matxistei bu- ruzko imajinario kolektiboan aldaketak sortzeko. Kasu batzuetan, proposamena beren udalerrietan aurrera eramateko interesa agertu dute.

Memoria Eraikiz programaren esperientziaren berri izan dutenek interpelatuta sentitu duten beren burua, eta adierazi dute beharrezkoa dela aktibatzea emaku- meen eskubideak larriki eta sistematikoki urratzen di- tuzten indarkeria matxisten aurrean.

Proposamen horrek bat egin du hainbat udalerri ind-arkeria matxistetatik bizirik atera diren emakumeen- tzako erreparazio-prozesuak ezartzeko interesarekin.

Memoria Eraikiz, besteak beste, erreparazio sinboliko- rako esperientzia da, baita abian jar daitezkeen ekime- nen adibide zehatz bat ere.

Memoria Eraikiz Bilbon. 2019ko otsaila.

Bakea Eraikitzen duten Emakumeak

2017an hasi zen prozesu hau, emakumeek bakea erai- kitzeko prozesuetan betetzen duten eginkizunari bu- ruzkoa, eta aurtan ere fruituak eman ditu. Oraingoan, memoria, justizia, egia eta erreparazioa izan dira ardatz nagusiak; kontzeptu horiek emakumeentzako duten esanahiari erreparatu diogu. Kolonbiako bi kideren el- karlana eta parte hartzeari esker egin dugu: Consejo Regional Indígena del Cauca-tik (CRIC) Roseli Fins-

cue Chavaco eta Corporación para la Vida Mujeres que Crean-eko Angélica Naranjo Quiceno.

Euskal Herriko mugimendu feministako hainbat erakunde eta lankidek ere parte hartu dute, hala nola Emagune, Justizia Feministaren Mintegia, Mujeres Sobrevivientes Bizirik, Gerraren Aurkako Emakumeak, Hegoa eta Armiarma, besteak beste. Prozesu horretatik proposamen eta hausnarketa garrantzitsuak atera dira, emakumeen egia aitortuko duen memoria kolektiboa eraikitzeak duen garrantzian urratsak emateko eta sakontzeko, eta horrela, emakumeentzat erreparazioa ekarriko duen justizia feministarantz urratsak eman ahal izateko.

Bakea Eraikitzen duten Emakumeak tailerra. 2019ko azaroa.

Babes integral feminista

Azaroan, Corporación para la Vida Mujeres que Crean (MQC) erakundearen proiektu baten baitan, eta CRICe-ko lankide baten parte-hartzearekin, hainbat jarduera egin genituen zaintzaren garrantziari heltzeko, emakumeen eta lurraldearen eskubideen defendatzaileen estrategia politikoaren zati gisa. Horrela, MQCk "Estancias lunares" izeneko ekimenarekin izandako esperientziatik abiatuta, hainbat estrategia eta tresna partekatu ditugu gure gorputzetatik autozaintza eta zaintza kolektiboa txertatzeko. Helburu horrekin berarekin, tailer bat egin zen emakumeen eta feministen erakundeekin, topaketa bat instituzioetako emakumeekin, eta mahai-inguru bat CEAR-Euskadik koordinatutako Giza Eskubideen Defendatzaileak Aldi Batez Babesteko Euskal Programatik zaintzei heltzeko proposamena ezagutzeko.

Babes integral feministari buruzko tailerra erakundeekin. 2019ko abendua.

Ikusezinean bidaiatzen

2019an, prozesu horrek bidaiatzen jarraitu du. 2018an, jendaurrean aurkeztu genituen genero berdintasunaren aldeko antolamendu aldaketako prozesuetan zentratutako hiru urteko eraikuntza kolektiboan ikasitakoak.

Aurten, gure bidaiak erakunde bakoitzean jarraitzeaz gain, proposamen zirrargarri eta beharrezko hau eta beste gune batzuetan egindako material guztiak partekatzea izan dugu helburu. Horien artean, REAS Euskadi, Euskadiko GGKEen Koordinakundea, Hirugarren Sektorearen Behatokia eta gure lurraldeko beste gizarte mugimendu batzuk nabarmendu nahi ditugu. Gainera, beste lurraldetako esperientziak ere trukatu ditugu. Horrez gain, elkarrekin ikasten eta eraikitzen jarraitzeko aukera izan dugu Bartzelonako La Ciutat Invisible Coop. taldeko kideek iraunkortasun kolektiborako praktika feministei buruz egindako mintegietan, eta Aragoiko Ekonomia Sozial eta Solidarioko Feminismoen Taldearen gonbidapenari esker.

Ikusezinean Bidaiatzen ekimenaren aurkezpena Zaragozan. 2019ko abendua.

Diálogos consonantes

Martxoaren 26an eta 27an Mugarik Gabek "Dialogos Consonantes" izeneko ekimenean parte hartu zuen, Articulacion Feminista Marcosur-ek Mexiko Hirian antolatua. Bertan, erakunde feministek eta nazioarteko lankidetzarako erakundeek elkar topatu genuen, "Feminismoa amorruaren garaian" gaiari buruz hitz egiteko.

Dialogos Consonantes-en parte hartzaileak. 2019ko martxoa.

LANKIDETZA

CORPORACIÓN PARA LA VIDA MUJERES QUE CREAN (KOLONBIA)

2019an emakumeen aurkako indarkeriak prebenitzeko prozesua hasi da Caldas eta Barbosa udalerrietan. Horretarako prestakuntza-proposamen bat gauzatu da biktimaren emakumeekin, prebentzioaz eta arretaz arduratzen diren erakundeekin eta hezkuntza-eragileekin. Prozesua laguntzeko, sentsibilizazio-ekintzak, komunikazio-kanpaina, ikerketa eta eragin politikoa gauzatu dira. Helburua emakumeen giza eskubideen urraketa eta diskriminazioa legitimatzen duten errepresentazio soziokulturalak antzematen laguntzea da,

Tailerria emakumeekin, Caldasen. 2019ko uztaila.

baita esparru juridikoa betetzeaz arduratzen diren iritzi eta instantzia publikoetan eragitea ere. Urrian, aurkeztu egin zen Emakumeen Giza Eskubideei buruzko XVII. Txostena: emakumeen parte-hartze politikoa.

Bestalde, aurten oso harrera ona izan du babes integral feministarako prozesuak emakume lider eta giza eskubideen defendatzaileekin. "Lunas" izeneko egonaldien bidez, emakumeek gogoeta egiteaz gain, tresnak eskuratzeko dituzte nork bere burua zaintzeko eta zaintza kolektiborako, hori ekintza politiko gisa ulertuta. Halaber, hainbat topaketaren bidez, emakumeek beren bihotza, gorputza eta emozioak entzuten dituzte, elkarrekin ikusteko zer ahulezia, arrisku, mehatxu eta kalte jasaten dituzten, eta horiek erakundeentzako proposamen eraginkor bihurtzeko.

AXAYACATL (NIKARAGUA)

10 urte baino gehiago daramatza emakumeen ahalduztze prozesuak eta herritartasuna indartzen. Gaur egun erakunde erreferentea da Masaya (Nikaragua) udalerrian zein eskualde mailan. 2019an familia baratzeak sortzen jarraitu da, estrategia gisa emakumeen autonomia, negoziatzeko gaitasuna eta erabakiak hartzeko gaitasuna indartzeko. Horrela, nekazaritza inputak eta prestakuntza-prozesu tekniko eta politikoak erabiliz, emakumeek modu autonomoan kontrolatzen eta kudeatzen dituzten ekimen ekonomikoak eraikitzen dituzte.

Aurten, apustu sendoa egin da emakumeek indarkeriarik gabeko bizitzeko duten eskubidearen alde. Azken hiru urteotan gora egin du emakumeen aurkako indarkeriak; horrek lotura zuzena du zigorgabetasunarekin eta emakumeen justiziarako sarbiderik ezarekin. 2019an 63 emakume izan ziren feminizidioaren biktimak, eta soilik bost kasutan zigortu zituzten hiltzaileak. Ho-

La otra cara del feminicidio dokumentalaren aurkezpena. 2019ko azaroa.

rretarako lanean jarraitu dugu, alde batetik, indarkeriaren biktima diren emakumeei laguntza juridikoa eta psikosoziala emateko autolaguntza-taldeak eta defendatzaile komunitarioen sarea indartuz, eta, bestetik, hedabideetan eragiteko ekintzak gauzatuz, bai banaka bai kolektiboan, emakumeen eta feministen beste erakunde batzuekin batera.

COLECTIVA FEMINISTA PARA EL DESARROLLO LOCAL (EL SALVADOR)

Horrela definitzen dute euren egitekoa: "Gure energia feminista eta mugimendu bokazioa genero desparekotasunak eta gizonen nagusitasuna zalantzan jartzera bideratzea; gaitasunak indartuz jendarte justu, bidezko eta demokratiko baterako, emakumeen autonomia eta eraldaketarako, antolakuntzarako eta ekintzailetza politikorako; gure egunerokotasunetik, eta tokiko zein nazio mailako gure errealitateetatik abiatuta".

Sexu- eta ugalketa-eskubideei buruzko gogoetak. 2019ko iraila.

2019. urtean jarraipena eman zaie San Salvadorreko metropoli-eremuko mendebaldeko eta erdialdeko prozesuei. Udaletan politikoki eragiteko estrategia feministetan eta emakume elkarteak indartzean egin da lan, batez ere genero-indarkeria, sexu-abusua eta nerabeen haurdunaldia murrizten lagunduz. Lanean jarraitu dugu ere legeen hobekuntzetan, eta indarkeria matxistei eta sexu- eta ugalketa-eskubideei buruzko legeak aplikatzeko proposamenetan. Emakume elkar-teen antolatze eta eragiteko gaitasuna indartu da, indarkeriarik gabeko bizitzeko eskubidearen eta ugalketa- eta sexu-osasunerako eskubideen eraginkortasuna lortzeko. Halaber, Udal Gobernuen eta justizia langileen gaitasunak handitu dira, genero indarkeria kasuen aurrean prebentzioa, babesa eta sentsibilizazioa helburu.

MUJERES POR LA DIGNIDAD Y LA VIDA - LAS DIGNAS (EL SALVADOR)

Antolakunde zibil feminista da. Bere misioa proposamen filosofiko, ideologiko, etiko eta kritikoa bultzatzea da, eta hortik abiatuta arau patriarkal, kapitalista eta heterosexista errotik kentzea. Eraldaketa sozial, politiko, kultural, ekonomiko eta ingurugiroari lotutako bitartez, emakumeen menpekotasuna eta zapalkuntza ezabatzeko, eta sexu- eta ugalketa-eskubideak errespetatzen direla eta gozatu daitezkeela bermatzeko.

2019. urtean, Mugarik Gabek jarraipena eman dio Las Dignasekin iragan urteetan hasitako prozesuei; bereziki, indarkeria sexualaren ondorio diren nerabeen haurdunaldien prebentzioan, sexu- eta ugalketa-eskubideen sustapenean eta bestelako hainbat gaitasun indartzean: antolakuntza, parte hartze politikoa, eragina eta ikuskaritza soziala, eta emakume heldu eta gazteen ahalduntzea; indarkeriaren aurkako borrokan

Jarduera aldarrikatzaileak. 2019ko azaroa.

aurrera egiteko, euren sexu- eta ugalketa-eskubideen defentsan autonomia ekonomiko eta pertsonala eskuratzeko eta sentsibilizazio sozialean aurrera egiteko eta kolektibo sexisten iruditegia eraldatzeko, eta horrela, emakume eta gizonen arteko berdintasunaren kultura baterantz gerturatzeko.

ALIANZA POLÍTICA SECTOR DE MUJERES (GUATEMALA)

Guatemalan bizi den egoeraren aurrean —eta zehatzago, iruzurraren, zigorgabetasunaren, krisi instituzional eta politikoaren eta giza eskubideen atzerakadaren aurkako borrokarekin lotuta—, Alianza Política Sector de Mujeres antolakundeak, bere estrategien artean, lehentasuna eman zion nazioarte mailako lana, arti-

kulazioa eta estrategia berrartu eta indartzeari. Guatemalako giza eskubideen aldeko borrokan elkartasuna, laguntza eta babesa kokatzea, salatzea eta indartzea da helburua, eta bereziki, maia, xinka, garifuna eta mestizo herrietako emakumeen eskubideak babestea.

Horrela, jarrera hegemonikoaren aurrean, proposamen politiko emantzipatzailea egiten dute Ongi Bizitzetik abiatuta, naturaren parte diren neurrian pertsona guztientzako balio duena, eta bizitzaren zaintzan erantzunkidetasuna bilatuta. Horrela, zaintzen aldeko Mahai nazionala eratu da; horren helburua da emakumeek zaintzari egindako ekarpen sozial eta ekonomikoa ikusaraztea eta erantzunkidetasun sozialaren eta estatalaren inguruko proposamenetan jarrerak hartzea giza eskubideen testuinguruan. Formakuntza prozesuen,

ekintza eta egituratze planen bitartez landu dute, proposamenak eta ekintzak egiteko aukera emanez.

Kontzientzia hartzeko auzitegia: Indarkeria sexuala iraganean eta etorkizunean. 2019ko ekaina.

BIZITZA JASANGARRIEN SAILA

Esperientzia- eta jakintza-trukea Guatemalan. 2019ko uztaila.

HEZKUNTZA

“TIPI-TAPA bagoaz! Bizimodu jasangarrietarantz” kanpaina

Urtea hasteko, “Irauli Gabonak” ikus-entzunezko lehia-keta jarri genuen martxan, Gabonetako gehiegizko kontsumismoa salatzeko. Parte-hartzaileei gonbita luzatu zitzairen festa hauen gehiegikeriak kritikatu, salatu edo parodiatzeko, eta, horren aurrean, alternatibak proposatzeko, arlo sozialean zein ingurumenaren aldetik bizimodu iraunkorragoak sortzera bidean.

Pantzarit eta Bihotzerre antzerki taldeekin batera egindako Lur-Ikara Kabaret antzerki emanaldiek aurrea jarraitu dute 2019an, Basauri, Hernani eta Eibarko kaleetan, tokiko talde eta erakundeekin elkarlanean. Antzezlanak lau esketx ditu, eta amaitzeko, foro bat dinamizatzen da. Bertan, jendeari gonbita luzatzen zaio

Lur-Ikara Kabaret antzezlanaren Hernanin. 2019ko maiatz.

parte hartzeko eta alternatibak proposatzeko, familia batean zaintza-lana bidegabe antolatzearekin eta banatzearekin lotutako gatazka bat konpontzeko.

Antzezlan hori publiko orokorrari zuzenduta zegoen. Bestalde, maiatzean eta uztailan Basauriko Marie-nea Emakumeen Etxean eta Donostian, EHUren Udako Ikastaroen esparruan, egindako ikastaroa (“Garaiz gabiltza, bizitza jasangarrien bidea nola egin”), gaiarekiko interesa zuten eta sakontzeko gogoz zeuden pertsonei zuzenduta zegoen.

Gainera, maiatzean Xochilt Acalt (Nikaragua) eta Sector de Mujeres-eko (Guatemala) lankideen bisita izan genuen; urteak daramatzagu haiekin hezkuntza-prozesuetan laguntzen. Besteak beste, aipatutako ikastaroan eta elkarlanean dihardugun sareekin egindako bilertan parte hartu zuten, hitzaldi ireki bat antolatu genuen, eta baita kazetariekin egindako gosari bat ere, non Gas-teizko eta Guatemalako etxeko langileen egoera azter-tzeaz gain, zaintza-kate globalak salatu genituen.

Ekaina eta uztaila bitartean, Desazkundera eta Bizitze Ona sareko erakundeekin ordezkari taldeak Guatemalara bidaiatu zuen. Bidaia horretan parte hartu zuten Mugarik Gabeko Ekonomia-erakundeak, Mugarik Gabeko Ingeniaritza, Desazkundera Feminismoen taldea, Saretuz eta Calcuta Ondoan erakundeak, eta bertan zeudela Nikaraguako Xochilt Acalt antolakundeko kideak batu zitzaizkien. Bidaia horretan, esperientziak eta jakintzak trukatzeko hainbat gune sortu ziren, bai Euskal Herrian zein Latinoamerikan bizimodu jasanga-

rrien alde lanean ari diren ekimen eta praktika onetan sakontzeko.

Bilerak egin ziren megaproiektuen aurka (meatzaritza, agronegozio hidroelektrikoak) erresistentzian dauden herri eta komunitateen eskubideen alde borrokatzen duten erakundeekin. Oso bidaia aberasgarria izan zen. Bertako borroketatik izugarri ikasi genuen, eta itzuleran hainbat hedabideren bitartez eta egonaldian grabatutako dokumental batekin partekatu zen bizitako esperientzia.

Urte amaieran lehen urratsak eman ditugu arlo horretan 2020an egingo den lan nagusia izango den honetan: udaletako teknikariei eta politikariei zuzendutako mintegiak, beren udalerrietan bizimodu jasangarrietara bideratutako praktikak partekatu eta sustatzeko. Azaroan egin genuen lehen saioa Amurrion, Udaleko sail guztietako hainbat ordezkariarekin, eta 2020an jarraipena emango zaio, bai Amurrion, bai Gasteizen eta baita Gipuzkoan ere.

2019an Desazkundea eta Bizitze Ona sarearen bi topaketa egin ziren ere, "Parar, respirar y sembrar por el Derecho a las Vidas Sostenibles" izenekoak. Topaketa horietan, sareak azken urteetan egindako lana ebaluatu ahal izan genuen, hainbat alderdiri buruz kolektiboki hausnartu (helburuak, funtzionamendua, etab.) eta sarearen etorkizunari buruzko erabakiak hartu. Gainera, Gabonetan "Kontsumoaren aurrean planto egiten dugu" ekintza egin genuen, Gabon eredu ezberdin eta ez kontsumistaren alde.

Azkenik, 2020an amaituko dugun dokumental bat grabatzeari ekin genion, kanpainaren 4 ardatz estrategikoetarako alternatibak ezagutzera emateko: elikadura burujabetza, zaintza, energia-desazkundea eta pertsonen zerbitzura dagoen ekonomia.

Zentzuz Kontsumitu-Consume con Sentido

Araban, lanean jarraitzen dugu Setem Hego Haizearekin eta Medicus Mundi Arabarekin. Gure lana ekonomia soziala eta solidarioa indartzera bideratu da hiru ardatzen bidez: erosketa publiko arduratsua, elikadura burujabetza eta zaintza. Bultzatutako ekintzen artean, nabarmentzekoa da Gasteizen "Etxeko eta zainketetako emakume langileen topaketa: emakumeon artean korapiloak eraikitzen" ospatu izana lehen aldiz. Etxeko eta zaintza lanen arloko 80 emakume langile hurbildu ziren Sorgineneara, euren lanaren balio soziala aitortzeko eta etengabe urratzen diren lan-eskubideak aldarrikatzeko. Zaintzak balioesten ez diren gizarte honetan,

emakume horiek, bizitza sostengatzeaz gain, piramide sozial baten oinarrian daude, arraza-, genero-, gizarte- eta lan-diskriminazioa pairatzen.

Saretuz, Donostiako Kontsumo Arduratsuaren Sarea

2019. urtean, batez ere, denboraren gaia eta gure bizimoduarekin eta kontsumo-ohiturekin duen lotura jorratu da. Horretarako, jarduera nagusi gisa, Cosima

Kazetariekin gosaria, ikerketa aurkezteko. 2019ko maiatza.

Dannoritzer zuzendariarekin egindako topaketan bere dokumental berria, Ladrones del Tiempo, aurkeztu da hirian. Aldi berean, Saretuz mapa hobetzen eta eguneratzen jarraitu da, hiriko saltokiak non dauden identifikatzeko, eta hainbat azoka eta topaketatan parte hartu eta lagundu da. Urte hasieran, gainera, "#TúDecides" bideoa estreinatu zen, eta zabalpen handia izan zuen. Bertan, tonu umoretsu eta hurbila erabiltza, herritarren arazoak eta sintomak kontsumo arduratsuaren bidez "sendatzea" zen helburua.

#16egun16irizpide kanpaina. 2019ko urtarrila.

LANKIDETZA

ACPA (KUBA)

Asociación Cubana de Producción Animal (ACPA) elkartarekin lanean jarraitzen dugu Cienfuegos eta Santiago probintzietan, nekazaritzako eta abeltzaintzako eredua elikadura burujabetzarantz eraldatzen lagunduz, Kubako Gobernuaren nekazaritzako elikagaien estrategiarekin koherentzian. Egun martxan dauden proiektuak ekoizpen unitateak indartzean zentratzen dira, ekoizpena areagotu eta dibertsifikatzeko, eta biztanleriaren elikadura eta ekonomia beharrei estaldura emateko.

Laguntza, batetik, prestakuntza arlokoa eta teknikoa da, eta bestetik, teknologikoa, azpiegiturak berrituz, ureztatzeko eta jezteko sistemak txertatuz eta bestelako hornidurak ezarriz. Era berean, genero despaketasunean arreta berezia jartzen zaie; horrela, zenbait neurri ezarri dira, emakumeek kooperatibetako erabakiguneetan gehiago parte hartzea eta sortutako enpleguetan sarbide errazagoa izatea bermatzeko. Zentzu horretan, ACPA elkartearen baitan, genero berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketako prozesuan laguntzeko ekintzak eta Kubako Nekazaritza Ministerioaren Genero Estrategia bultzatu dira.

Tailerra "La esperanza" baserrian, Santiago de Cuban. 2019ko martxoa.

XOCHILT ACALT (NIKARAGUA)

Erakunde honek 28 urte daramatza Larreynaga eta Telica udalerrietan tokiko garapen iraunkor eta bidezkoa lortzeko prozesu komunitarioak sustatzen. Aurten, antolakunde komunitarioak indartzeko prozesuekin jarraitu da; emakumeen antolakundeak batez ere, familien eta komunitatearen bizitzan eragina duten tresna politiko eta ideologikoak eskuratzeko, eta emakume gisa dituzten interes estrategikoak komunitatearen garapenera bideratzea bermatzeko. Horrela, prestakuntza prozesuak eta hainbat antolakunderen arteko artikulazio prozesuak garatu dira.

Tokiko Garapenerako Eskolak (Escuela de Desarrollo Local) bere prestakuntza-plan integralari eutsi dio, eta hainbat komunitatetako emakume liderrek parte hartu dute. Halaber, emakumeen gaitasun ekonomikoak areagotu dira, baliabideak eta azpiegiturak eskuratzeko eta kontrolatzea lortu dutelako, baita elikadura-burujabetzako ekimen produktibo eraginkorrak eta iraunkorrak ere. Horrela, emakumeentzako lurra legeztatzen jarraitu da, eta ekimen agroekologikoak indartu dira, prestakuntza-prozesuak, ura eskuratzeko aukerak hobetzea edo laboreen dibertsifikazioarekin batera.

Prestakuntza-jarduera garapen komunitarioko batzordeekin (Comités de Desarrollo Comunitario). 2019ko azaroa.

HERRI INDIGENEN SAILA

Bizitza, Lurraldea, Demokrazia, Justizia eta Bakea defendatzeko Minga soziala Kolonbian. 2019ko martxoa.

HEZKUNTZA

Argitalpenak eta konferentziak

Aurten lan garrantzitsua egin dugu hitzaldi publikoen bidez —batez ere Guatemalako eta Kolonbiako protagonistekin—, bilera instituzionalen bidez, hedabideetako presentziaren bidez edota lurralde horietako askotan jarduten duten euskal eta espainiar transnazionalak salatuz.

Sistema neoliberalak, gaur egungo joera ultraeskuindarra barne, beti ulertu izan da hainbat faktore politiko, ekonomiko eta sozialen arabera. Hala ere, zein da hedabide masiboen zeregina? Gaurkotasunaren kontalari soilak dira, ala rol erabakigarria eta nagusia dute sistema indartzeari dagokionez? Aniztasun ideologikoa dago hedabide masiboen artean, ala interesez elikatutako ispilua da? Zein da hedabideen eta eliteen arteko harremana?

Maya Uk'ux B'e elkarteko Sebastian Par-ekin solasaldia, Deban. 2019ko urria.

Medios de comunicación ¿al servicio de quién? liburuaren aurkezpena Guatemalan. 2019ko ekaina.

Urtebeteko ikerketaren ostean amaitu egin genuen, 2018ko Memorian aipatu genuen bezala, eta Medios de comunicación ¿al servicio de quién? liburuak argitaratu genuen. Horri esker, hedabide horiek gure jendarteetan, estatuan eta Latinoamerikan duten rola aztertu ahal izan genuen.

Aurreko galderei erantzuten saiatzeaz gain, liburu honek errepasoa egiten die komunikazioaren oligopolio nagusiei: AEBetatik hasi, ondoren Espainiako Estatutik igaro eta Latinoamerikan amaitu arte. Aztertu egiten du, baita ere, Amerikan gertatu diren eraldaketa-prozesuen eta ezkerreko gobernuen aurka hedabideek

azken urteotan izan duten oposizio politikoaren paper garrantzitsua. Bigarren zatian, bestelako komunikazio alternatibo, indigena, feminista edo komunitarioari buruz hausnartzen da.

Empresas transnacionales y DESCA. El caso Guatemala la argitaratu genuen ere. Sarreran adierazi genuenez, enpresa transnationalek ekonomia-, gizarte-, kultura- eta ingurumen-eskubideen aurrean —gaztelaniaz DESCA akronimoarekin izendatuak— duten erantzukizunaz hitz egitea, harreman oso gatazkatsu bati buruz hitz egitea da. Tentsio iraunkorreko harreman horretan, aurreratzen genuen bezala, eskubideak galtzen ari dira, transnazionalen hedapenaren eta nagusitasunaren aurrean. Harreman horretan, halaber, transnazionalak etengabe saiatzeko dira eskubide horien egoera txarrekiko erantzukizuna saihesten, ez ikusiarena egiten edo ezkututzen.

Bestalde, Prensa Comunitaria (Guatemala) eta APC Boliviaren babesarekin, América Latina 2019, un año más aldizkaria egin zen. Urtean zehar Mugarik Gabek idatzitako artikuluen bilduma da, eta joan den 2019an Latinoamerikan gertatutakoaz hitz egiten du. Eta ez dugu soilik iragan hurbilaren oroigarri gisa egiten, baizik eta etorkizun itxaropentsu baten abiapuntu gisa, non herrien eta gizarte mugimenduen borrokari esker errealitate bihurtuko diren justizia soziala, demokrazia, ekitatea eta Abya Yalako pertsonen eta herrien duintasuna.

Giza eskubideak behatzeko euskal ordezkari-tza Kolonbian

Uztailaren 12tik 19ra, Kolonbiako Giza Eskubideen Defendatzaileak Aldi Batez Babesteko Programaren behaketarako euskal ordezkari-tza partu hartu zuen Mugarik Gabek. Misio honen helburua zen bertatik bertara ezagutzea zer moduz zeuden Programaren baitan Euskadin hartutako pertsonak Kolonbiara itzuli ondoren, eta baita aurreko edizioetan programari batu ziren Kolonbiako beste 10 pertsonen egoera ezagutzea ere. Buenaventura, Norte del Cauca, Florida-Valle del Cauca eta Antioquia bisitatu ditugu, eta egiaztatu dugu herrialde horretan, Bake Akordioak gorabehera, giza eskubideen urraketa eta lider sozialen hilketak etengabeak direla oraindik ere.

Defendatzaile horien eta beren erakundeekin jarraipena in situ egiteaz gain, pertsona horien babes-sarea indartzeko eta euskal erakundeekin laguntza ikusarazteko baliok izan du bidaia ofizialak. Horretarako, bilerak egin ziren Kolonbiako erakunde eta mugimendu sozialekin eta erakundeetako agintariekin, bertako giza eskubideen egoera ezagutzeko. Bidaia amaitu ondoren, ordezkari-

tzak balorazio-txosten bat idatzi zuen, Eusko Jaurlaritzaren webgunean argitaratu zen, eta Kolonbian ezagututako pertsona, erakunde eta instituzioei bidali zien. Horrez gain, EPM enpresak, Espainiako hainbat erakunderen parte hartzearekin —hala nola BBVA edo Mapfre—, Hidroituango urtegiaren eraikuntzan era-

Euskal ordezkari-tza. 2019ko uztaila.

gindako gizarte- eta ingurumen-inpaktua egiaztatzeko aprobeztatu genuen. Egoera hori ikusarazi eta salatu egin dugu beste euskal GGKE batzuekin eta Ríos Vivos Antioquia mugimenduarekin batera.

Hidroituangora bisita. 2019ko uztaila.

“Giza eskubideek ez dute mugarik” kanpaina

2019an zehar martxan izan dugu “Giza eskubideek ez dute mugarik” kanpaina, Gasteizko hainbat erakundeekin batera. Uste dugu, gobernari batzuen erretorikatik harago, horrela izan behar dela. Izan ere, eguneroko jardunean mugak ixten eta harresiak eraikitzen jarraitzen dute pertsonen eta herrien artean. Kanpainaren sare sozialak oso aktibo mantendu ditugu.

LANKIDETZA

CEFREC (BOLIVIA)

Komunikazio-garapen indigena bultzatzen jarraitzen du, komunikazio-sistema plurinazional koordinatu eta interkonektatuaren parte diren bost egoitzetan: La Paz, Trinidad (Beni), Cochabamba, Sapecho (Norte La Paz) eta Santa Cruz de la Sierra.

Cochabambako Politika eta Komunikazio Eskolak "Telebista Multimedia Ekoizpenean eta Ongi Bizitzeko Eskubideetan Diplomaduna" ikastaroaren edizio berri bat eskaini zuen, komunikatzaile berriak trebatzeko prentsa, irrati eta bideo telebistarako materialen gidogintzan eta ekoizpenean, beren oinarritzko erakundearen komunikazio-lana indartzeko, eta Plurinacional TV zein Agencia Plurinacional de Comunicación delakoa sendotzeko. Gaur egun, prestakuntza politikoan eta komunikazio-materialaren ekoizpenean eta hedapenean landutako gai nagusien oinarrian herri indigenen oinarritzko 4 eskubideak daude: emakumeek indarkeriarik gabe bizitzeko eskubidea; hezkuntza propio deskolonizatzaileko eskubidea; komunikazio propio eraldatzaileko eskubidea; eta elikadura burujabetzarako eta ekonomia komunitarioarako eskubidea. Halaber, eskubide horiei buruzko kulturarteko elkarrietzeta sustatu da hiriguneetan.

Zoritzarrez, hauteskunde presidentzialen ondoren, azaroan, jasandako estatu kolpearen ostean, de facto gobernu herrialdeko gizarte politika eta inbertsio publiko guztiak desegiten saiatzen ari da, neoliberalismoaren iraganeko garaietara itzultzeko. Boliviako herriaren borroka baketsu eta demokratikoan sinesten dugu, hautesontzietan usurpatutako boterea berreskuratzeko eta bakea, demokrazia eta justizia soziala berrezartzeko.

CONSEJO REGIONAL INDÍGENA DEL CAUCA - CRIC (KOLONBIA)

2019an zehar, CRIC antolakundearen Programa Mujer jardueraren bidez, emakume indigenen eskubideen tokiko Eskolak ezartzen jarraitu dugu Bota Caucana eta Costa Pacifcan, eta Kizgó, Las Delicias, Caldono eta Peñónera ere zabaltu dugu. Bota Caucana eta Costa Pacifcan, formakuntza moduluen ostean, ekintza komunitarioko planak eta indarkerien arretarako eta prebentzioarako ibilbideak definitu dituzte, CRIC kontseiluaren emakume indigenen kontrako indarkeriaren prebentzioarako eta arretarako Politika publiko komunitarioa eraikitzen jarraitzeko asmoz. Eskolak emakumeen prestakuntza politikoan eta ahalduntzean la-

guntzen ari dira, eta baita jasaten dituzten indarkeriak identifikatzen, sentsibilizatzen eta ikusarazten, edota Programa Mujer indartzen ere.

2019an, Bizitzaren eta Giza Eskubideen Defentsarako Programarekin dugun aliantza indartu dugu, eragin politikotik eta Cauca giza eskubideen urraketa sistematikoen salaketatik abiatuta. Nazioarte mailan Caucari elkartasuna helarazi zitzaion gaitzespen eta salaketa adierazpen ugariaren bidez, Cristina Batista gobernadora eta 4 guardia indigena hil ziren atentatuaren ostean.

ORGANIZACIÓN INDÍGENA DE ANTIOQUIA – OIA (KOLONBIA)

2019. urtean, OIArekin gatazka armatua areagotzen ari den testuinguruan, lehenasuna eman diogu erresistentzia- eta eragin-estrategiak indartzeari, Mario Domico Prestakuntza Politikoko Eskolan genero-ikuspegidun giza eskubideetan eta bakean trebatzeko eta eragiteko lana sendotuz, guardia indigena indartzuz, Eskualdeko Bake Kontseilua sortuz eta giza eskubideen defentsarako beste erakunde eta sare batzuekin aliantzak eginez. Antiokiako herriek hausnarketa ariketa bat egin dute egiaren, memoriaren eta justiziaren inguruan, gatazka armatuaren arloan. Halaber zenbait

kasu dokumentatu dituzte, Egiaren Batzordearen txostena elikatuko dutenak eta Justicia Especial para la Paz delakoari aurkeztu dizkiotenak.

Behe Caucan eta Urabako iparraldean senu herria indartzeko prozesua abiatu dugu.

ASECSA (GUATEMALA)

ASECSAren lana, aurtan, egoera politiko zailaren tesuinguruan garatu da: Estatua agenda atzerakoia garatzen ari da giza eskubideei dagokienez, Guatemalan demokrazia ezartzearen aurka. Ildo horretan, Prestakuntza Politikoko prozesuak (eskualdekoa zein lurraldekoa) lagundu egiten du eskubideak defendatzeko gaitasuna eta lurralde-antolaketa sendotzen, giza eskubideen aurkako eraso indibidual zein kolektiboak gutxitzeko. Eskubideen defentsari dagokionez, aurrera egin da kasuak dokumentatzen (nekazaritza arlokoak, eskubide-urraketak eta kriminalizazioa), eta horri esker, bidezko aholkularitza politiko eta juridikoa eskaini ahal izango da, eskubideak indartzera bidean. Giza Eskubideen Behatokiaren eskualde eta lurralde mailako lehen txostena finkatzeko lanean ari gara. Txosten horretan, eskualdean 2019an jazotako bidegabekeriak jakinaraziko dira.

Era berean, ASECSA Komunikazio arloa sendotzeko prozesuan dago. Horren bidez, komunitate indigenek dituzten lurralde mailako arazoak ikusarazten lagunduko da, eta era berean, alderdi komunitariotik eskubideak defendatzeko lana dokumentatuko da. Azkenik, erauzketa-industriak emakumeen bizitzan, haurtzaroen eta gaztaroan dituen ondorioei buruzko ikerketaren landa-fasean ari gara lanean; txostena 2020ko lehen sei hilekoan prest izatea espero da. Hori oso garrantzitsua izango da erauzketa-enpresei erantzukizunak eskatzeko orduan, eta baliabide naturalen erauzketa debekatzeko edo baldintzak zehatz-mehatz arautzeko datu objektiboak izateko orduan.

Taller sobre "Movimientos sociales: articulación, alianzas y redes territoriales frente a las estrategias neoliberales". Diciembre 2019.

UKU'X B'E (GUATEMALA)

Borrokan dauden hainbat lurraldetako erakundeekin koordinatuta, Uk'ux B'e erakundeak prestakuntza-prozesuak bultzatzen ditu giza eskubide indibidual eta kolektiboak eta bizi-baliabideak ezagutzeko eta antolatzeko, eta sozializazio komunitariorako; horrek erraztu egiten du Guatemalako maia herriaren errealitatean, pertsona guztiek, familiek, komunitateek eta bereziki, emakumeek, bizimodu integrala izatea. Azken horren ildotik, emakume gazte eta helduei espazioak zabaltzearen alde egiten du, komunitatearen bizitzan subjektu politiko izan daitezen. Hori da etengabeko prestakuntza eta motibazioaren jatorria, komunitateko egituretan pixkanaka parte hartuz lidergoa garatzeko.

Ildo beretik, azpimarratu nahi dugu maia herriarentzat Ongi Bizitzea bere nortasunaren parte den Ama Lurrarekin harremanetan jartzeko modu espezifiko delako (politikoa, soziala, ekonomikoa eta kulturala). Ongi Bizitzeak Ama Lurraren elementuen parte eta ondorio gairela nabarmentzen du. Horrela, Uk'ux B'e elkartearekin elkarlanean dauden antolakunde komunitario bakoitzak bere lana euren komunitatearen eskaeretatik eta ongi bizitzetik lerratzen du, bizimodu maiaren armonia eta justizia sozialaren bila.

Pertsonen eta komunitateen ahalduentzearen aldeko lana da, bereziki haien eskubideei eta benetan demokratikoa den gizartea eraikitzeko eska daitezkeen eskubideei dagokienez. Hala ere, gaur egun Guatemala den estatu neoliberal, errepresibo eta kolonizatzaileak eragotzi egin du herrien eskaerak errealitate bihurtzea, eta lurralde eta baliabide naturalak oligarkiari eta transnationalei ematen dizkie. Liderrek epaituak eta kriminalizatuak izaten jarraitzen dute, hala nola, Lolita Chavez, Bernardo Caal, Abelino Chub eta San Juan Sacatepequez-ko 12 komunitateen erresistentzian espetxeratutako bederatzia.

"Palabras de las Hijas del Mayab" kanpaina martxan jartzea. 2019ko azaroa.

Tantaka telebistak 2018ko azaroan ekin zion bere ibilbideari, eta beraz, 2019an zehar, hedabide eta komunikazio-tresna gisa eta jendartea eraldatzeko tresna gisa finkatu da, horretarako sortu baitzen.

Tantaka TVren baitan, Mugarik Gabek eztabaida eta aldarrikapen feministen bozgorailu izatea lehenetsi du, nahiz eta bizitza jasangarriak eraikitzearen alde ere lan egin duen, mundua bizigarriagoa egiten duten esperientzia alternatiboak aztertuz, Latinoamerikako kideen esperientziak ahaztu gabe. Esperientzia horien artean, besteak beste, nabarmentzekoak dira kide indigenek lurraldea defendatzeko egiten duten borroka, ondorioz kriminalizatuak izaten baitira, kasu askotan beren bizitza arriskatuz.

2019an zehar, Tantaka TVk komunikazio eraldatzaileari buruzko prestakuntzak eskaini ditu, unibertsitatean zein hainbat gizarte-mugimenduetako kideei zuzendutakoak, eta Kultura, Komunikazio eta Garapenaren Nazioarteko 10. Topaketaren parte izan da ere. "Gizarte Eraldaketarako Komunikazioa. Zertarako balio du?" EHUren udako ikastaroen baitan.

2019an zabaldu egin da Tantakaren sarea eta beste hedabide eta gizarte-mugimendu batzuekiko koordinazioa, zuzeneko ekitaldien berri emanez, hainbat programa ekoizteko kolektiboekin elkarlanean arituz eta Euskal Herriko bizitza politiko eta sozialean garrantzitsuak diren ekitaldien berri emanez.

2019ko azken hiruhilekotik aurrera 97.00ko uhinetan ere entzun daiteke Tantaka; gure mezua hedatzeko, publikoa zabaltzeko eta, batez ere, 97 proiektuarekin elkarlanean aritzeko beste modu bat da.

"El Caleidoscopio" programa, Laia Serra eta Andrea Momoitio-ekin, sare sozialetako eraso matxistei buruz. 2019ko maiatza.

Elkarriketa Raquel Trujilloekin, Kolonbiako Caucan nasa indigenen liderra, eta Antioquiako Preso Politikoen Elkartasun Batzordeko Veronica Lopezekin. 2019ko azaroa.

Kultura, Komunikazio eta Garapenerako Nazioarteko 10. Topaketan parte hartzea. 2019ko uztaila.

tantaka tv

tantaka tv

MOBILIZAZIO SOZIALA

MUGIMENDU FEMINISTA

2019an mugimendu feminista mobilizazio sozialaren erreferente bihurtu da berriro. Asko izan dira mobilizazio- eta antolakuntza-adierazpenak, elkarguneak eta analisirako espazioak. Martxoaren 8a eta azaroaren 25a kaleak okupatzen jarraitzeko uneak izan dira, emakumeen eskubideak sistematikoki urratzen dituen eta bizitzako esparru guztietan desparekotasunak errepikatzen dituen testuingurua salatzeke. Besteak beste, martxoaren 8an nazioarteko greba feministan parte hartu genuen berriro, eta Euskal Herrian jarraipen handia izan zuen. "Heteropatriarkatu kapitalistari Planto!" leloaren bidez, zaintzak, lanak eta kontsumoa aztertzeke eta aldarrikatzeko ardatzak lotu ziren.

Martxoaren 8ko manifestazioa. 2019.

Gainera, urrian, Emakumeen Mundu Martxaren Nazioarteko XI. topaketaren egoitza izan zen Bilbo. Bertan, 40 herrialdeetako 130 emakumek baino gehiagok parte hartu zuten, ordezkari eta erakunde aliatuak tartean. Testuinguru globalari eta horrek emakumeen egoeran duen eraginari buruz hausnartzeko gunea izan zen, eta 2020an egingo den V. Nazioarteko Ekintza prestatzeko. Esparru horretan antolatu zen Feministak Herria, Euskal Herriko kolektibo feministak gauzatzen ari diren alternatibak eta erresistentziak erakusteko.

Azkenik, azaroan, Durangon, Salda Badago Euskal Herriko V. Jardunaldi Feministak egin ziren. Ikasteko eta elkartzeko gunea izan zen, eta mugimenduaren indarra eta sakontzen jarraitzeko eztabaiden aniztasuna areagotu dela ikusi genuen.

EUSKAL HERRIAK KAPITALARI PLANTO

Plataforma horren parte gara Euskal Herriko egungo ofentsiba kapitalistari erantzun soziala emateko, aniztasun sozial eta politikotik abiatuta. Horrela, bizitzaren, guztion ongiaren eta gure burujabetzaren defentsan, kapitalaren adierazpen nagusien aurrean, salaketa eta mobilizazio herrikoia koordinatu, artikulatu eta areagotzearen aldeko apustua egiten dugu. Artikulazio-gune bat jarri dugu martxan, indarrean dagoen sistemari eusten dion arkitekturaren aurrean; enpresa handiak eta haietzako babes instituzionala, merkataritza-iturri eta nazioarteko erakundearen blindaje politiko eta juridikoaren babespean. Planto egiten diogu kapitalaren aldeko inpunitatearen logika horri. Horrela, salaketa, mobilizazio eta desobedientzia zibil baketsuko estrategia sortzaile eta inklusiboak sortuko ditugu. Aldi berean, enpresa handiak arautuko dituzten alternatibak ezarriko ditugu, bizimodu demokratiko, iraunkor eta justuagoak izateko.

Urtean zehar hainbat ekintza sustatu dira. Martxoan, BBVAren Akziodunen Batzarra zela eta, BBVAren aurkako plataformarekin batera, sentsibilizazio- eta protesta-jarduerak antolatu ziren, entitatea inplikaturik dagoen eta onurak lortzeko erabiltzen dituen praktika batzuk mahai gainean jartzeko, eta baita praktika horien ondorio dramatikoak eta bankuak euskal erakundearen aldetik jasotzen duen mesede-tratua agerian uzteko ere. Ildo berean, beste enpresa batzuen (Iberdrola edo Amazon) jardunbide txarrak salatzeke ekintzak egin ziren. Eta urtea amaitzeko, Gabonetarako ekintza bat egin genuen, gutxi eta hurbil erostea sustatzen zuena.

Salaketa ekintza Iberdrolaren aurrean. 2019ko martxoa.

EUSKADIKO GGKEEN KOORDINAKUNDEA

Hiru ekintza-ildo nagusi izaten jarraitzen dute: sektorea eta gure erakundea indartzea; lankidetzarako euskal politika defendatzea; eta herritarrak komunikatzea eta eraldatzea, kontzientzia kritikoa sortzeko. Mugarik Gabek Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Lurralde Batzarretan eta hainbat lantaldetan parte hartzen jarraitzen du, hala nola generoari eta eragin politikoari buruzkoetan.

2019an hainbat ekintzetan hartu du parte. Sektorea indartzeari dagokionez, "Sexu-jazarpeneko, sexu-arrazoiengatik eta sexu orientazioagatik egoeretarako prebentzio- eta jarduera-protokoloa" onartu dela nabarmendu behar da. Euskal lankidetzaren sektoreak urrats bat eman nahi du, erreferentzia gisa balioko duen tresna bat eraikiz, prozedura bat arautuko duena eta horrelako jokabideekiko tolerantziarik eza erakutsiko duena.

"La **cooperación** nos permite abrirnos a otras realidades y madurar como sociedad"

Euskal lankidetzaren 30. urtemugaren aldizkaria.

30 años abriendo puertas al mundo 13

ESKUALDE ARTEKO ARTIKULAZIOA FEMINIZIDIOEN ETA EMAKUMEENGANAKO BESTE INDARKERIEN AURREAN

Europako, Latinoamerikako eta Karibeko erakundez osatuta dagoen lantaldea da: erakundeok, genero indarkeriaren eta feminizidioen aurkako borrokan ezagutza-trukerako espazioak sortzeko beharra aitortzen dugu.

Gure erakundeen eta kolektiboen lanetik lortu ditugun ezagutzak biltzeren eta gizarteratzearen aldeko apustua da, eta horrek aukera emango digu desparekotasunen eta emakumeenganako indarkeriaren aurkako borrokan estrategia bateratuak planteatzeko. Horrela, egungo jendarteak eskatzen dituen erronkei aurre egiteko gai izango gara, gure arteko harremana erraztuko duten IKTen bidez. 2019ko urrian Eskualde Arteko lehenbiziko online mintegia egin genuen: "Fundamentalismoek eta gorroto-diskurtsoek emakumeen eskubideengan duten eragina erresistentzia-estrategia feministak".

BESTE SAREAK

2019an beste sare batzuetan ere parte hartu dugu, hala nola Elkartasuna Eraldatuz, Espacio Internacionalista de Cooperación, Alianza por una cooperación feminista, REAS Euskadi, Ongi Etorri Errefuxiatuak, Campaña de objeción fiscal, Denbora eta Pobreza cero.

Eragozpen Fiskalerako Plataformak eta Ongi Etorri Errefuxiatuak-ek egindako ekintza, gastu militarren diru-xahutzea salatzeko. 2019ko martxoa.

MUGARIK GABE EHUNTZEN, SALATZEN, ERAIKITZEN

Bilboko Solokoetxe auzoko jaietako pregoia. 2019ko iraila.

Uk'ux B'e elkar-
teko Sebastiana
Paren bisita.
2019ko urria.

"Sexu eta
genero
aniztasuna"
tailerra,
Fernando
Altamirarekin.
2019ko urria.

Catalunyarekin
elkartasuna,
"Referenduma
ez da delitua".
2019ko urria.

GGKEen
adierazpena,
indarkeriaren
zikloan
autokritika
eginez eta
bizikidetzaren
alde. 2019ko
urria.

Indarkeria
matxisten
aurkako
protokoloaren
aurkezpena,
Getxoko Fadura
LHII zentroan.
2019ko ekaina.

Yerlin Jimenez,
Gizarte
Langintzako
ikaslea,
practicumean.
2019ko otsaila.

"Desobediencia zibila" tailerra, KEMeko Ignacio Sanzekin. 2019ko urtarila.

Debako elkartasun azoka. 2019ko urria.

"Bizitza, Lurraltzea, Demokrazia, Justizia eta Bakea" defendatzeko Kolonbiako Minga sozialari babesa. 2019ko martxoa.

Kolonbiako Ruta Pacífica de Mujeres-eko Marina Gallegorekin bazkaria. 2019ko apirila.

Raquel Trujillo, Kolonbiako buruzagi indigena nasa, gure asanbladan parte hartzen. 2019ko martxoa.

EKITATEAREN ALDEKO ANTOLAKUNDEKO ALDAKETA PROZESUAK MUGARIK GABEN

Aurten, ekitatearen aldeko antolakundeko aldaketa prozesuan murgilduta daramatzagun urteetako informazioa, bizipenak eta ikaskuntzak gogoratzeko eta jasotzeko unea izan da, erakunde feministagoa izatera bidean eta gure testuinguruetan ildo horretan aldaketak egin ahal izateko.

Apustu hori gure erakundearen sorreratik egon da presente, emakumeen eta kolektibo feministen presentziari eta aliantzari esker. Baina 2000. urtean jabetu ginen antolamendua aldatu beharra zegoela eraldaketa feminista ahalbidetzeko, ez bakarrik gure testuinguruaren baitan, baita gure praktikan ere; azken batean, erakunde osoan. Ia 20 urteko aldaketa-prozesuari berriz ere heltzeko erronka izan dugu, eta urtea bukatzeko, sistematizazio bat egin dugu: Antolakunde feminista batetarrantz espiralean aurrera egiten. Mugarik Gabe genero ekitatearen aldeko antolakunde aldaketaren prozesuaren sistematizazioa 2000-2019.

Sistematizazioak ibilbide bat proposatzen digu denboran zehar, honako hiru esparruetako aurrerapen eta oztupoetan sailkatua: antolamendu-politikak, egiturak eta antolakuntza-kultura. Gainera, prozesu

horretan guztian Mugarik Gaberentzat nabarmentze-koak izan diren zenbait ikaskuntza jaso ditugu.

Aurten, Ikusezinean Bidaiatzen talde-lana amaitu ondoren, Mugarik Gabe elkarteak erabakiak hartzerakoan praktika feministagoak sustatzeko apustua egiten jarraitu du. Proposamenak finkatzeko unea izan da, guztiok ahalduztzeko eta erabakiak hartzeko orduan praktika parekideak sustatzeko prozesu asanblearioa abiatzeko. Horretarako, bitartekaritza lantalde bat dugu, prestakuntza jaso duten hiru lankidez osatua; zeregin hori asanbladan garatzen dute, sostenguko bitartekaritzak lagunduta (guztien artean txandakatzen den rola da, taldearen ikaskuntzarako). Halaber, prestakuntza kolektiboa jaso dugu komunikazio ez bortitzari buruz. Gure prozesuaren beste funtsezko elementu bat izan da asanblada hasi eta bukatzerakoan hitzartze emozionalak egitea, eta sakontzea bai egiteko moduan eta baita sortzen dizkigun zailtasun eta onuretan ere; elementu hori garrantzitsua izan da erabakiak hartzean emozioek duten presentzia ikusarazteko, eta haiek izendatzen eta kudeatzen ikasteko. Gure bidaia aurrera doa, bidean ikusiko dugu elkar!

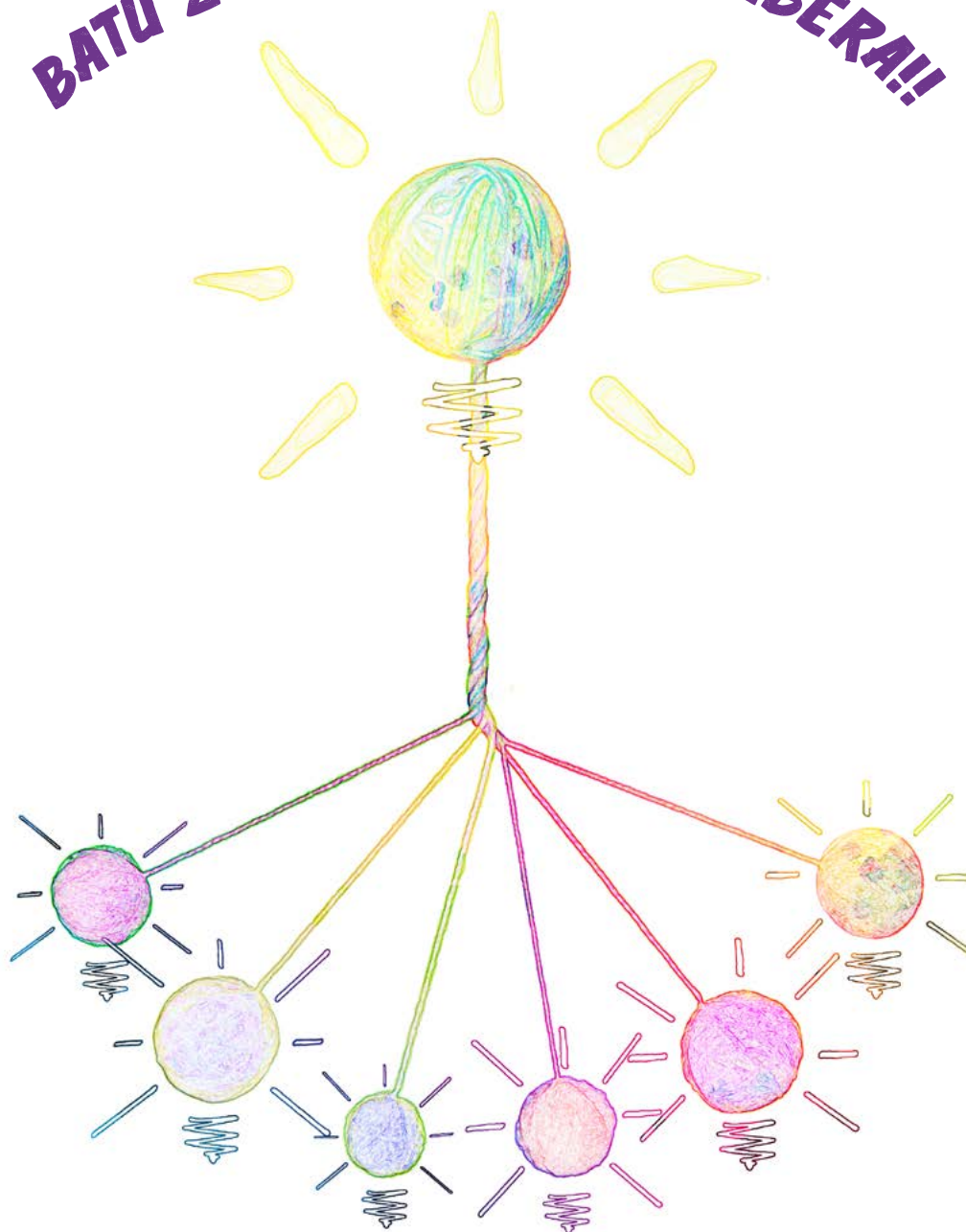

Asanblada
Donostian.
2019ko
otsaila.

Tallerra Mabel
Cañadarekin,
"Komunikazio
ez bortitza".
2019ko apirila.

BATU ZAITEZ MUGARIK GABERA!!

PERTSONA ETA KOLEKTIBO ASKOK BABESTEN GAITUZTE ETA OSATZEN DUTE MUGARIK GABE.

ZU ERE IDENTIFIKATUTA SENTITZEN BAZARA EGITEN DUGUN LANAREKIN, EKONOMIKOKI BABESTERA GONBIDATZEN ZAITUGU

EGIN ZAITEZ BAZKIDE ALDIZKAKO KUOTAREN BIDEZ, KOPURUA TXIKIA IZAN ARREN.

Mundu bidezkoagoa, feministagoa eta iraunkorragoa eraikitzeko eguneroko lanean lagunduko gaituzu.

BABES GAITZAZU DOHAINTZA PUNTUAL BATEN BIDEZ.

Proiektu zehatz bat babesteko.

Informa zaitez: www.mugarikgabe.org

2019AN ONARTUTAKO PROIEKTUAK

ERAKUNDE BABESLEA	BERTAKO PARTAIDEA	HERRIALDEA	IZENBURUA	GUZTIRA	DIRU-LAGUNTZA
Bizkaiko Foru Aldandundia - BFA	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Tipi Tapa Bagoaz: Bizkaiaiko alternatibak plazara.	56.880,00	45.000,00
Bizkaiko Foru Aldandundia - BFA	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Rompiendo mitos sobre violencias machistas.	7.500,00	6.000,00
Bizkaiko Foru Aldandundia - BFA	XOCHILT ACALT	Nikaragua	Organizaciones comunitarias lideran modelos de desarrollo rural desde una perspectiva de género, generacional y ambiental, en el municipio de Larreynaga.	185.146,85	119.676,89
Donostiako Udala	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Mujeres que construyen paz: Memoria, sareak eta aitortzak oholtzara.	23.963,10	19.288,00
Donostiako Udala	AXAYACATL	Nikaragua	Aportando al empoderamiento de las mujeres, contribuimos a la desconstrucción del sistema patriarcal.	75.523,62	49.997,32
Emakunde	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Desmontando mitos sobre las violencias machistas.	8.260,00	6.960,00
Bilboko Udala	MUJERES QUE CREAN	Kolonbia	Escuela violeta para la construcción de paz y equidad desde la niñez.	13.712,55	13.712,55
Irungo Udala	XOCHILT ACALT	Nikaragua	Promoviendo liderazgos equitativos para un desarrollo rural con perspectiva de género y generacional.	11.707,33	11.707,33
Arabako Foru Aldundia - AFA	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Talleres "El sostenimiento de la vida desde el cuidado". Campaña Tipi Tapa Bagoaz, Fase II.	16.250,00	13.000,00
Arabako Foru Aldundia - AFA	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Memoria Eraikiz Araban.	16.840,00	12.000,00
Eusko Jaurlaritza - EJ	CEFREC	Bolivia	Fortaleciendo a las organizaciones y a la comunicación indígena desde los derechos y la equidad de género.	816.386,30	598.000,05
Eusko Jaurlaritza - EJ	LAS DIGNAS	El Salvador	Promoviendo la participación política de las mujeres para la incidencia y contraloría en defensa del ejercicio de sus derechos humanos.	733.640,76	586.194,94
Eusko Jaurlaritza - EJ	UKUXBE	Guatemala	Mujeres y juventud enfrentando el patriarcado y construyendo el Buen Vivir, Fase II.	751.652,38	599.983,72
Eusko Jaurlaritza - EJ	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Memoria Eraikiz II.	436.650,86	309.600,86
Eusko Jaurlaritza - EJ	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Evaluación del proceso de cambio pro equidad de género de Mugarik Gabe.	7.000,00	7.000,00
Debako Udala	UKUXBE	Guatemala	Fortaleciendo las comunidades y familias criminalizadas del Quiché para la defensa de sus derechos individuales y colectivos.	8.930,48	8.021,00
Ayto. Hernani	MUGARIK GABE	Euskal Herria	Derechos humanos y criminalización de la protesta social en América Latina	28.648,81	22.427,51
Hernaniko Udala	CEFREC	Bolivia	Fortaleciendo capacidades de comunicación y difusión radial sobre derechos de las mujeres indígenas y despatriarcalización para una vida libre de violencia.	107.554,19	85.000,00
				3.306.247,23	2.513.570,17 €

LEGENDA

	Lankidetza proiektuak		Hezkuntza proiektuak		Herri Indigenen arloa		Bizimodu jasangarrien arloa		Feminismoen arloa
--	-----------------------	--	----------------------	--	-----------------------	--	-----------------------------	--	-------------------

INFORME DE AUDITORÍA DE CUENTAS ANUALES DE PYMES SIN FINES LUCRATIVOS EMITIDO POR UN AUDITOR INDEPENDIENTE

A la Asamblea General de la Asociación Mugarik Gabe, por encargo de la Junta Directiva:

Opinión

Hemos auditado las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos adjuntas de Mugarik Gabe, que comprenden el balance a 31 de diciembre de 2018, la cuenta de pérdidas y ganancias, y la memoria (todos ellos en formato PYMES sin fines lucrativos) correspondientes al ejercicio terminado en dicha fecha.

En nuestra opinión, las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos adjuntas expresan, en todos los aspectos significativos, la imagen fiel del patrimonio y de la situación financiera de la Asociación a 31 de diciembre de 2018, así como de sus resultados correspondientes al ejercicio anual terminado en dicha fecha, de conformidad con el marco normativo de información financiera que resulta de aplicación (que se identifica en la nota 2 de la memoria de PYMES sin fines lucrativos) y, en particular, con los principios y criterios contables contenidos en el mismo.

Fundamento de la opinión

Hemos llevado a cabo nuestra auditoría de conformidad con la normativa reguladora de auditoría de cuentas vigente en España. Nuestras responsabilidades de acuerdo con dichas normas se describen más adelante en la sección Responsabilidades del auditor en relación con la auditoría de las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos de nuestro informe.

Somos independientes de la Asociación de conformidad con los requerimientos de ética, incluidos los de independencia, que son aplicables a nuestra auditoría de las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos en España según lo exigido por la normativa reguladora de la actividad de auditoría de cuentas. En este sentido, no hemos prestado servicios distintos a los de la auditoría de cuentas ni han concurrido situaciones o circunstancias que, de acuerdo con lo establecido en la citada normativa reguladora, hayan afectado a la necesaria independencia de modo que se haya visto comprometida.

Consideramos que la evidencia de auditoría que hemos obtenido proporciona una base suficiente y adecuada para nuestra opinión.

Aspectos más relevantes de la auditoría

Los aspectos más relevantes de la auditoría son aquellos que, según nuestro juicio profesional, han sido considerados como los riesgos de incorrección material más significativos en nuestra auditoría de las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos del periodo actual. Estos riesgos han sido tratados en el contexto de nuestra auditoría de

las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos en su conjunto, y en la formación de nuestra opinión sobre éstos, y no expresamos una opinión por separado sobre esos riesgos.

- Subvenciones, donaciones y legados imputados al excedente del ejercicio

Descripción:

La Entidad recibe subvenciones para diversos proyectos de cooperación de distintas entidades públicas y privadas.

De acuerdo con el marco normativo de información financiera que resulta de aplicación y tal y como se indica en la nota 4 de la memoria de PYMES sin fines lucrativos, las subvenciones, donaciones y legados no reintegrables se contabilizan inicialmente como ingresos directamente imputados al patrimonio neto, reconociéndose en la cuenta de pérdidas y ganancias como ingresos sobre una base sistemática y racional de forma correlacionada con los gastos derivados de la subvención, donación o legado.

Hemos considerado que la imputación a ingresos de las citadas ayudas supone un riesgo de nuestra auditoría, al tratarse de importes significativos para la Asociación, en tanto que la determinación del excedente del ejercicio depende en gran medida de este aspecto.

Nuestra respuesta:

Hemos conocido los controles que la Asociación tiene diseñados y realizado pruebas analíticas y de detalle para asegurarnos de que la imputación a ingresos de las distintas ayudas recibidas sea coherente y proporcional con el grado de ejecución durante el ejercicio de los gastos de cada expediente de ayuda.

Finalmente. Hemos evaluado si la información revelada en las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos cumple con los requerimientos del marco normativo de información financiera aplicable.

Responsabilidad de la Junta Directiva en relación con las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos

La Junta Directiva es responsable de formular las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos adjuntas, de forma que expresen la imagen fiel del patrimonio, de la situación financiera y de los resultados de la Asociación, de conformidad con el marco normativo de información financiera aplicable a la entidad en España, y del control interno que consideren necesario para permitir la preparación de cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos libres de incorrección material, debida a fraude o error.

En la preparación de las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos, la Junta Directiva es responsable de la valoración de la capacidad de la Asociación para continuar como empresa en funcionamiento, revelando, según corresponda, las cuestiones relacionadas con la empresa en funcionamiento y utilizando el principio contable de empresa en funcionamiento excepto si la Junta Directiva tienen intención de liquidar la Asociación o de cesar sus operaciones, o bien no exista otra alternativa realista.

Responsabilidades del auditor en relación con la auditoría de las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos

Nuestros objetivos son obtener una seguridad razonable de que las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos en su conjunto están libres de incorrección material, debida a fraude o error, y emitir un informe de auditoría que contiene nuestra opinión.

Seguridad razonable es un alto grado de seguridad, pero no garantiza que una auditoría realizada de conformidad con la normativa reguladora de auditoría vigente en España siempre detecte una incorrección material cuando existe. Las incorrecciones pueden deberse a fraude o error y se consideran materiales si, individualmente o de forma agregada, puede preverse razonablemente que influyan en las decisiones económicas que los usuarios toman basándose en las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos.

En el Anexo I de este informe de auditoría se incluye una descripción más detallada de nuestras responsabilidades en relación con la auditoría de las cuentas anuales de PYMES sin fines lucrativos. Esta descripción que se encuentra en la página 5 es parte integrante de nuestro informe de auditoría.

MAZARREDO AUDITORES, S.L.

Inscrita en el Registro Oficial de Auditoría de Cuentas con el N.º S-1643

JORGE CABIA AGUSTÍN

Inscrito en el Registro Oficial de Auditoría de Cuentas con el N.º 20589

Alameda Mazarredo, 7 Ppal. Izq. 48001 Bilbao (Bizkaia)

Bilbao, 17 de junio de 2019

ANEXO I

MUGARIK GABE

BALANCE DE PYMES AL CIERRE DEL EJERCICIO 2018 Y 2017

ACTIVO		Nota	2018	2017	PATRIMONIO NETO Y PASIVO		Nota	2018	2017
A) ACTIVO NO CORRIENTE			91,934,59	106,031,10	A) PATRIMONIO NETO			4,356,382,46	5,943,008,62
I.	Inmovilizado intangible.	(5)	-	3,84	A-1) Fondos propios	(10)		1,174,238,60	1,205,840,36
III.	Inmovilizado material	(5)	73,125,86	94,877,26	I. Fondo Social			25,280,53	25,280,53
IV.	Inversiones inmobiliarias	(5)	7,658,73	-	1. Fondo Social			25,280,53	25,280,53
VI.	Inversiones financieras a largo plazo	(8)	11,150,00	11,150,00	II. Reservas			1,180,559,83	1,181,842,83
					IV. Excedente del ejercicio			(31,601,76)	(1,283,00)
					A-2) Subvenciones, donaciones y legados recibidos	(13)		3,182,143,86	4,737,168,26
B) ACTIVO CORRIENTE			4,433,233,46	5,911,593,95	B) PASIVO NO CORRIENTE			300,00	4,306,16
II.	Usuarios y otros deudores de la actividad propia	(6)	212,321,65	383,672,10	II. Deudas a largo plazo			300,00	4,306,16
III.	Deudores comerciales y otras cuentas a cobrar		2,061,337,74	3,216,375,09	1. Deuda con entidades de crédito	(9)		-	4,006,16
V.	Inversiones financieras a corto plazo	(8)	570,000,00	606,000,00	3. Otras deudas a largo plazo			300,00	300,00
VI.	Periodificaciones a corto plazo		387,10	398,46	C) PASIVO CORRIENTE			168,485,59	70,310,27
VII.	Efectivo y otros activos líquidos equivalentes		1,589,186,97	1,711,148,30	II. Deudas a corto plazo			4,132,64	5,395,32
					1. Deudas con entidades de crédito	(9)		4,132,64	5,395,32
					IV. Beneficiarios - Acreedores	(7)		(0,23)	(0,23)
					V. Acreedores comerciales y otras cuentas a pagar			164,353,18	64,915,18
					2. Otros Acreedores			164,353,18	64,915,18
IG. TOTAL ACTIVO			4,525,168,05	6,017,625,05	IG. TOTAL PATRIMONIO NETO Y PASIVO			4,525,168,05	6,017,625,05

**CUENTA DE RESULTADOS DE PYMESFL CORRESPONDIENTE AL EJERCICIO TERMINADO EL 31 DE DICIEMBRE
DE 2018 Y 2017**

		Nota	2017	
A	EXCEDENTE DEL EJERCICIO			
1.	Ingresos de la actividad propia	(12)	47.343,91	57.388,00
	a) Cuotas de asociados y afiliados		24.918,74	23.555,34
	c) Ingresos de promociones, patrocinadores y colaboraciones		6.920,00	10.648,20
	d) Subvenciones, donaciones y legados imputados a excedente del ejercicio		15.505,17	23.184,46
2.	Ventas y otros ingresos ordinarios de la actividad mercantil		6.439,99	4.370,93
	a) Ventas		94,50	214,00
	b) Prestaciones de servicios		6.345,49	4.156,93
3.	Gastos por ayudas y otros		(2.155.928,25)	(1.827.569,80)
	a) Ayudas monetarias	(12)	(2.155.448,65)	(1.827.405,24)
	d) Reintegro de subvenciones, donaciones y legados		(479,60)	(164,56)
7.	Otros ingresos de la actividad		22.215,86	29.506,42
8.	Gastos de personal		(559.372,89)	(498.275,12)
9.	Otros gastos de la actividad		(589.623,35)	(335.325,47)
10.	Amortización del inmovilizado	(5)	(16.370,00)	(15.923,28)
11.	Subvenciones, donaciones y legados de capital traspasados al excedente del ejercicio	(13)	3.210.286,14	2.578.948,19
14.	Otros resultados	(12)	2.564,05	3.644,43
A.1) EXCEDENTE DE LA ACTIVIDAD (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14)			(32.444,54)	(3.235,70)
15.	Ingresos financieros		1.333,91	2.120,63
16.	Gastos financieros		(56,61)	(167,93)
18.	Diferencias de cambio		(434,52)	-
A.2) EXCEDENTE DE LAS OPERACIONES FINANCIERAS (14+15+16+17+18+19)			842,78	1.952,70
A.3) EXCEDENTE ANTES DE IMPUESTOS (A.1+A.2)			(31.601,76)	(1.283,00)
I) RESULTADO TOTAL, VARIACIÓN DEL PATRIMONIO NETO EN EL EJERCICIO			(31.601,76)	(1.283,00)

Nº acreditación: **01/2019**

REAS Euskadi, en calidad garante valedora del proceso de Auditoría Social,

ACREDITA

que la entidad **MUGARIK GABE** ha realizado la Auditoría Social correspondiente al año **2019** aportando la información relativa a su compromiso con los principios recogidos en la "Carta de principios de la Economía Solidaria".

En Bilbao, a **7 de febrero de 2020**

Akreditazio zkia: **01/2019**

REAS Euskadik, Auditoria Sozialaren prozesuaren bermatzaile gisa,

EGIAZTATZEN du

MUGARIK GABE erakundeak **2019** urteko Auditoria Soziala egin duela. Informazio guzti hau emateak, "Ekonomia Solidarioaren printzipioen gutun"-ean agertzen diren irizpideekiko konpromisoa adierazten du.

Bilbon, **2020ko otsailak 7**

Carlos Ascunce Elizaga
REAS Euskadi

MUGARIK GABE
www.mugarikgabe.org

